

Остапенко Роман

аспірант

Науковий керівник: к.т.н., доцент Ружило З.В.

Національний університет біоресурсів

і природокористування в Україні

м. Київ

Дуганець Василь

к.т.н., доцент кафедри технічного сервісу

та загальнотехнічних дисциплін

Дудчак Тетяна

к.с.-г.н., доцент, асистент кафедри

технічного сервісу

та інженерного менеджменту

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Усе більше можливостей відкривається перед сучасною молоддю. Світ постійно змінюється, модернізується, ринок праці потребує усе більше нових кваліфікованих кадрів, тому система освіти також не стоїть на місці.

Дуальна освіта покликана наблизити систему освіти до вимог ринку праці, створити можливості надання сучасних компетентностей випускникам навчальних закладів, та підвищити конкурентоспроможність як випускників навчальних закладів, так і самих навчальних закладів в умовах глобалізації освітніх процесів

Така система була започаткована саме у Німеччині і зараз присутня в інших європейських країнах. Дуальна освіта звичайного студента перетворює на молодого, динамічного та досвідченого спеціаліста, який точно знає, чого хоче від життя [1, 2].

У країнах, де застосовується дуальна система професійного навчання, таких як Німеччина, Австрія, Швейцарія в середньому приблизно 40-50 % молоді навчаються за дуальною системою. Кожне 5 підприємство Німеччини займається навчанням на виробництві, 2/3 студентів системи проходять навчання на середніх і великих підприємствах і в подальшому залишаються працювати на ньому. Щорічно підприємства Німеччини укладають понад 0,5 млн. угод щодо професійної освіти та інвестують в цю сферу понад 30 млрд. євро.

На сьогодні, тільки в Казахстані більше ста організацій технічної та професійної освіти, галузевих підприємств впроваджують елементи дуального навчання (в таких галузях, як сільське господарство, транспорт, металургія, машинобудування, нафтогазове й хімічне виробництво). Підприємствами

надано 170,3 тис. робочих місць для практики, 5,1 тис. місць-замовлень на навчання та видаються стипендії учням за рахунок їх коштів [2; 3].

Це поєднання практичної та теоретичної частини навчання. При цьому, усі необхідні знання студент отримує на базі університету, а відпрацьовує їх на підприємстві чи фірмі, з якою співпрацює навчальний заклад.

На думку Європейської комісії, зважаючи на Індустріалізацію 4.0, очікується, що до 2025 року майже 50% всіх робочих місць на європейському ринку праці вимагатимуть компетентностей, здобутих в рамках вищої освіти «Щоб досягти успіху, вищі навчальні заклади мають впроваджувати інноваційні підходи, що з огляду на економіку знань відповідають вимогам все більш глобалізованого та цифрового ринку праці... Одним із шляхів актуалізації програм є включення навчання на робочому місці, що є невід'ємним компонентом професійної освіти, у підготовку в рамках вищої освіти. Дослідження показують, що часткове навчання на підприємствах підвищує шанси випускників на працевлаштування в порівнянні із випускниками без досвіду роботи [3; 4].

Основна мета впровадження елементів дуальної освіти в Україні - усунути основний недолік традиційних форм і методів навчання майбутніх кваліфікованих робітників – розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом та підвищити якість підготовки кадрів з урахуванням вимог роботодавців в рамках організаційно-відмінних форм навчання.

Ця система допоможе вирішити ряд проблем, які виникають у багатьох випускників закладів вищої освіти технічних спеціальностей – це неготовність працювати за фахом; незадоволеність ринку праці якістю освіти, що призводить до потреби у додатковому навчанні на робочому місці, розширення системи навчання на підприємствах; низький рівень роботи закладів освіти, включаючи неефективне використання бюджетних коштів, про що свідчить надмірно велика частка випускників закладів освіти, які не працюють (часто взагалі не планують працювати) за здобутими професіями; неефективне використання найкращого для навчання часу здобувачів освіти з питань здобуття професійних компетентностей; встановлення вимог до наявності досвіду самостійної професійної діяльності (стажу роботи) у випускників закладів освіти, які влаштовуються на роботу вперше.

Розв'язання проблеми передбачається шляхом здійснення комплексу заходів з напрацювання моделей взаємовигідних відносин закладів освіти та роботодавців, спрямованих на забезпечення практичної підготовки здобувачів освіти до самостійної професійної діяльності та їх соціальної адаптації у трудових колективах, нормативно-правове та організаційне забезпечення, проведення апробації, досліджень, доопрацювання моделей та рекомендацій до широкого використання.

Підготовка фахівців за дуальною формою здобуття освіти передбачає встановлення рівноправного партнерства закладів освіти, роботодавців та здобувачів освіти з метою набуття здобувачами освіти досвіду практичного

застосування компетентностей та їх адаптації в умовах професійної діяльності [5].

Отже впровадження елементів дуальної освіти в навчальний процес для студентів інженерних спеціальностей дозволяє усунути розрив між теорією і практикою в процесі підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; відкриває додаткові можливості підвищення ефективності підготовки робітничих кадрів; дозволяє враховувати вимоги роботодавців щодо формування професійних компетенцій та показників оцінювання майбутніх кваліфікованих робітників; стимулює роботодавців інвестувати в освіту, оскільки в результаті вони отримують якісно підготовленого робітника; сприяє більш різнобічному професійному розвитку студентів, формує нову психологію молодого фахівця; підвищує мотивацію для отримання знань і набуття професійних навичок майбутніх інженерів, забезпечує високу ступінь адаптації у виробничих умовах наближених до реальності [5; 6].

Список використаних джерел

1. Вільна енциклопедія Вікіпедія “Дуальна освіта” URL : <https://uk.wikipedia.org>
2. Міністерство освіти і науки України : офіційний сайт. URL : <https://mon.gov.ua>
3. Довліканова О.Б. Актуальність впровадження дуальної форми здобуття освіти у ВНЗ України : роль навчального закладу. URL : <https://www.academia.edu>
4. Education and Training Monitor 2016. European Commission. URL : <https://ec.europa.eu>
5. The Future of Jobs. Інтернет-портал Української асоціації маркетингу. URL : <http://uam.in.ua>
6. Змєєва І.М., Дуганець В.І., Дудчак Т.В. Професійно-навчальна мотивація студентів навчальних закладів вищої освіти. Збірник наукових праць III міжнар. наук.-метод. конф. (4 жовтн. 2019 р.). ПДАТУ. м. Кам'янець–Подільський: Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В. 2019. Ч. 1. С. 146-148.

